

Ғылымиметрикалық көрсеткіштер мен терминдер сөздігі

Хирш индексі (h-index) – Сан-Диегодағы Калифорния университетінің физигі Х.Хирш ұсынған ғылымиметрикалық көрсеткіш.

Критерий зерттеушінің (бөлімшенің, ұйымның) жарияланымдарының санын және олардың дәйексөз алу санын есепке алуға негізделген. Мысалы, ғалымның Хирш индексі h -ге тең, егер оның N мақаласынан h кем дегенде h әр рет келтірілсе, ал қалған $(N-h)$ мақалалардың әрқайсысы h -тен аз келтірілсе.

Хирш индексі ғалымның (бөлімшенің, ұйымның) ғылымиметрикалық деректер базасында (Scopus, WoS CC, РФДИ) индекстелетін барлық жарияланымдарының санына қарай автоматты түрде есептеледі. Тиісінше, оның мәні таңдалған негізге байланысты әр түрлі болуы мүмкін.

Дәйексөз индексі-пайдаланылған әдебиеттің пристатикалық тізімдері негізінде мақалалардың дәйексөзін ескеретін дерексіз дерекқор. Көптеген халықаралық дәйексөз жүйелері (библиографиялық базалар) бар: Scopus, Web of Science Core Collection, PubMed, MathNet, Mathematics, Chemical Abstracts, Agris, GeoRef және басқалар.

Scopus-Elsevier компаниясының деректер базасы, онда аннотациялар және рецензияланған әдебиеттердің дәйексөзділігі туралы ақпарат, деректерді бақылау, талдау және визуалдаудың библиометрикалық механизмдері орнатылған.

SciVal-ғылыми-зерттеу қызметін ғылымиметрикалық талдауға және жоспарлауға арналған Scopus деректер базасындағы Талдамалық құрал. SciVal құралдары ғылыми қызмет нәтижелерін визуалдауға, кез келген ұйымдар, елдер және алдын ала анықталған топтар қызметінің нәтижелерін салыстыруға және қадағалауға, сондай-ақ осы жарияланымдар мен дәйексөздер негізінде бірлескен қызметтің қазіргі және әлеуетті мүмкіндіктерін анықтауға мүмкіндік береді. SciVal зерттеу әлемін шарлауға және сіздің қызметіңіздің тиімділігін ынталандыруға және нәтижелерін талдауға бағытталған оңтайлы жоспарды жасауға көмектеседі.

Web of Science Core Collection (WoS CC)-Clarivate Analytics (бұрын Thomson Reuters ғылыми зерттеулер және зияткерлік меншік бөлімшесі ретінде белгілі) компаниясының реферативтік-библиографиялық және ғылымиметриялық (библиометрикалық) деректер базасы.

InCites-елдің ішінде және одан тыс жерлерде ұйымның WOS CC деректер базасында жұмыс өнімділігі мен нәтижелерін талдауды орындау үшін оқу және мемлекеттік мекемелерге арналған дәйексөздерді бағалаудың Талдамалық құралы.

Ресейлік ғылыми дәйексөз индексі (РФДИ) – ресейлік ғалымдардың ғылыми жарияланымдарының Ұлттық библиографиялық дерекқоры.

Ғалымның/ұйымның дәйексөзділік индексі–ғалымның/ұйымның ғылыми басылымдардағы жарияланымдарына сілтемелердің жиынтық саны. Цитаталар жылдар бойы жинақталады.

Импакт-фактор (IF) – ғылыми журналдың беделі мен ықпалының сандық көрсеткіші. Журналдың Импакт-факторы нақты (есепті) жыл үшін есептеледі; журналдың өткен жылдар ішінде жарияланған баптарымен есепті жылы алынған сілтемелердің орташа санын сипаттайды. Әдетте, екі жылдық және бес жылдық IF негізгі библиометриялық базаларда есептеледі.

Импакт-факторлар жыл сайын WoS CC: Journal Citation Reports (JSR) деректер базасында жаңартылады. Бұл жағдайда JSR гуманитарлық журналдар үшін импакт-факторларды есептемейді.

Ресейлік Журналдарға арналған РФДИ Импакт-факторы ҒЭБ-да орналастырылған ғылыми жарияланымдар негізінде есептеледі eLIBRARY.RU.

Жиынтық импакт-фактор-ұйымның/ғалымның мақалалары жарияланған журналдардың жиынтық импакт-факторы. Көрсеткіш ұйымның/ғалымның (есепті жыл үшін) мақалалары жарияланған журналдардың импакт-факторларының сомасына тең. Егер бір журналдан бірнеше мақала болса-тиісті термин осы журналда жарияланған мақалалар санына көбейтіледі.

Орташа өлшенген импакт-фактор-қарастырылып отырған уақыт аралығында жарияланған мақалалардың жалпы санына жалпы импакт-фактордың қатынасына тең. Егер журнал үшін импакт-фактор болмаса, ол нөлге тең деп есептеледі, бұл ретте көрсеткішті есептеу кезінде осындай журналдағы мақалалар саны ескеріледі.

Квартиль (тоқсан) Q-дәйексөзділік деңгейін, яғни журналдың ғылыми қоғамдастыққа қажеттілігін көрсететін библиометриялық көрсеткіштермен анықталатын ғылыми журналдардың категориясы. Журнал өзінің пәндік аймағында қандай орын алатындығын түсіну үшін импакт-фактор журналдарының кварталдері бар.

Рейтинг нәтижесінде әр журнал төрт кварталдың біріне енеді: Q1 (ең жоғары) - Q4 (ең төмен). Ең беделді журналдар, әдетте, алғашқы екі кварталға жатады – Q1 және Q2. Scopus базасында индекстелген журналдың кварталын сайттан табуға болады <http://www.scimagojr.com>. Web of Science Core Collection базасында индекстелетін журналдың Квартілі-сайтта <https://jcr.clarivate.com/JCRLandingPageAction.action>.

SCImago Journal Rank (SJR) – Scopus базасында пайдаланылатын метрика; дәйексөздердің жалпы санын ғана емес, сонымен қатар жылдар бойынша дәйексөздердің өлшенген көрсеткіштерін және сілтемелердің беделі сияқты сапалық көрсеткіштерді ескеретін журналдардың рейтингін (Гранада университеті әзірлеген) білдіреді. SJR жарияланған мақалалардың, дәйексөздердің жалпы санын, жылдар бойынша дәйексөздердің өлшенген көрсеткіштерін, Хирш индексін ескереді.

Citescore-Scopus базасындағы журналдар, кітап сериялары және т.б. сияқты ғылыми мерзімді басылымдардың дәйексөздерінің мәнін өлшеу үшін метрика CiteScore белгілі бір жылы жасалған сілтемелер санының осы журналда алдыңғы 3 жылда жарияланған құжаттарға, алдыңғы 3 жылда осы журналда жарияланған құжаттар санына (сілтемелермен бірдей) қатынасымен анықталады (бұрын Impact per Publication (IPP) метрикасы қолданылған).

Source Normalized impact per Paper (SNIP) – Профессор Х.ф. Моэд Лейден университетінде әзірлеген Scopus базасында пайдаланылатын көрсеткіш. Көрсеткіште өткен үш жыл ішінде шыққан мақалаларға ағымдағы жылы жасалған сілтемелер ескеріледі. SNIP-бұл дерек көзі бойынша қалыпқа келтірілген көрсеткіш. Оны есептеу кезінде басылымдар алған сілтемелер саны емес, мақалалардың белгілі бір ауқымында жасалған сілтемелер саны алынады (мысалы, бүкіл ғылыми пән немесе белгілі бір тақырып аясында). SNIP өзінің пәндік аймағындағы Журналдарды салыстыру үшін қолданылады.

Field-Weighted Citation Impact (FWCI) – пән бойынша мөлшерленген SciVal жүйесіндегі дәйексөз индексі объектінің жарияланымдары дәйексөздерінің санының әлемдегі барлық басқа ұқсас Жарияланымдар алған дәйексөздердің орташа санына қатынасы ретінде есептеледі. Индикаторды есептеу үшін жұмыс жарияланған жылы, сондай-ақ келесі үш жылда алынған дәйексөздер ескеріледі, орташа әлемдік мән бірлікке тең.

Category Normalized Citation Impact (CNCI) – InCites жүйесіндегі пәндік аймақ бойынша қалыпқа келтірілген орташа дәйексөз. Пәндік саласына қарамастан салыстыру кезіндегі ғылыми тиімділік көрсеткіші. CNCI жарияланымдары сол жылы және сол тақырыпта жарияланған барлық жарияланымдардың орташа дәйексөзге қатынасы ретінде есептеледі.

AuthorID (Scopus) – автор туралы негізгі ақпаратты қамтитын Scopus базасындағы ғалымның профилі: аты-жөні (жазу нұсқаларын ескере отырып), жұмыс орны, мақалалардың библиографиялық сипаттамасы. Scopus базасындағы авторлық профиль автоматты түрде қалыптасады (егер авторда дерекқорда индекстелген кемінде бір жарияланым болса).

ResearcherID (WoS CC) - Web of Science платформасындағы авторларды сәйкестендіру жүйесі. Сайтта тіркелгеннен кейін пайдаланушыға жеке сәйкестендіру нөмірі беріледі. ResearcherID-тің болуы автордың WoS CC-де индекстелген барлық жарияланымдарын бір профильге жатқызуға мүмкіндік береді, тіпті егер олардың тегі әр түрлі болса да. Авторларды ResearcherID жүйесінде тіркеу жөніндегі Нұсқаулық сілтеме бойынша қолжетімді.

Open Researcher and Contributor ID (ORCID) - сайтта тіркелгеннен кейін ғылыми жарияланымдардың авторына берілетін цифрлық сәйкестендіргіш <http://orcid.org> және оны аттарынан ажыратуға мүмкіндік береді. ORCID есептік жазбасында ғалымның аты, оның электрондық мекен-жайы, ұйымның атауы және оның зерттеу қызметі туралы ақпарат бар.

AuthorID және ResearcherID идентификаторларын ORCID профілімен қосуға болады.

Digital object Identifier (DOI) – сандық объектінің бірегей идентификаторы (мысалы, Жарияланымдар). Электрондық құжаттың DOI-дегі ақпаратта оның орналасқан жерінің көрсеткіші (мысалы, URL мекенжайы), оның аты (атауы), Объектінің басқа да идентификаторлары бар (мысалы, кітаптың электронды бейнесі үшін ISBN). Негізінен, DOI-бұл туралы қажетті ақпаратты алу үшін Интернеттегі құжаттың тұрақты орналасқан жеріне апаратын жол (сілтеме). DOI нөмірі бойынша құжатты іздеу International DOI Foundation (IDF) және CrossRef сайттарында жүзеге асырылады.